

Revisjon

Grenland Rail AS

Sikkerhetsstyring

TILSYNSRAPPORT NR. 2019-04

1	Bakgrunn og mål	3
2	Konklusjon.....	3
3	Avvik.....	4
4	Observasjoner	45
5	Andre forhold.....	45
6	Om tilsynet	5
6.1	Administrative data	5
6.2	Gjennomføring	5
6.3	Kriterier	5
6.4	Om avvik og observasjoner.....	5
6.5	Tilsynsrapport.....	56
6.6	Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk	6
6.7	Veiledning om oppfølging av avvik og pålegg	6
6.8	Fornøyd med gjennomføringen av tilsynet og rapporten?	6

Vedlegg 1 - Hjemmelstekster

1 Bakgrunn og mål

Grenland Rail AS har sikkerhetssertifikat i medhold av lisensforskriften.

Tilsynet ble gjennomført som revisjon og var avgrenset til oppfølging av sikkerhetsstyring.

Revisjonen hadde som mål å avklare om Grenland Rail AS gjennomfører sin virksomhet i samsvar med jernbanelovgivningen og omfattet dokumentgjennomgang og intervjuer.

Tilsynet ble gjennomført på bakgrunn av tilsynets fastlagte årsprogram for tilsyn.

2 Konklusjon

Det gjenstår noe forbedringsarbeid hos Grenland Rail innen sikkerhetsstyring, bl.a. regime for overvåking av styringssystemet, behandling og oppfølging av uønskede hendelser.

Rapportdato:

Øystein Ravik
Avdelingsdirektør
Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signaturer

Ilisabé Bauer
Revisjonsleder

3 Avvik

Avvik 1

Grenland Rail oppfyller ikke krav i overvåkingsforskriften til overvåking av styringssystem.

Avvik fra:

Overvåkingsforskriften § 1 jf. forordning (EU) 1078/2012 art 3.

Revisjonsbevis:

1. Prosedyre GR-PR-036 for overvåking av styringssystemet er mangelfull. Det mangler en beskrivelse av hvordan overvåking av styringssystemet skal gjennomføres. For eksempel mangler det en strategi for overvåking, det mangler en beskrivelse av hvordan det gjennomføres en risikobasert prioritering av hva som overvåkes samt hvilke opplysninger som skal innsamles.

Merknad:

Det ble gjennom revisjonen beskrevet en praksis som inneholder mange av de elementer som bør inngå i overvåkingen.

Avvik 2

Virksomhetens oppfølging av uønskede hendelser er mangelfull.

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften § 7-2. Oppfølging av jernbaneulykker og jernbanehendelser

Revisjonsbevis:

1. Det er ikke alle uønskede hendelser (UH), som skal følges opp av Grenland Rail, hvor det er identifisert tiltak for oppfølging. Det er enkelte tiltak som ikke er konkretisert samt at enkelte tiltak fremstår som årsaksanalyse.
2. Uønskede hendelser vurderes enkeltvis og ikke samlet.
3. Det fantes eksempler på at tiltak blir merket som effekt evaluert umiddelbart etter at tiltak ble iverksatt.

4 Observasjoner

Observasjon 1

Det er identifisert behov for å gjennomføre risikovurdering av radiostyring av lok. Det er uklart om slik risikovurdering er gjennomført.

5 Andre forhold

Sikkerhetsoppfølgingsplan (SOP) brukes ikke som forutsatt i Grenland Rail sitt styringssystem.

6 Om tilsynet

6.1 Administrative data

Rapport nr.:	2019-04
Saksnr.:	19/658
Virksomhet:	Grenland Rail
Kontaktperson:	Ilisabé Bauer
Revisjonslag:	Arild Bruun, fagrevisor Mette Mjelstad, fagrevisor Jørn Inge Østgård, fagrevisor Ida Valen Rukke, observatør Ilisabé Bauer, revisjonsleder

6.2 Gjennomføring

6.2.1 Tidsbruk

Virksomheten har gitt nødvendig tilgang til dokumenter og personell – og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring. Tidspunktene for gjennomføringen var slik:

Åpningsmøte:	25.09.2019
Feltarbeid:	25.09.2019
Sluttmøte:	26.09.2019

6.2.2 Omfang

Tilsynet er gjennomført som dokumentgjennomgang og feltarbeid hos Grenland Rail, og omfattet sikkerhetsstyring av virksomheten.

6.2.3 Måloppnåelse

Målene for revisjonen, dekingen av revisjonsomfanget og revisjonskriteriene er oppnådd.

6.3 Kriterier

Tilsynskriteriene er kravene som er stilt i jernbanelovgivningen. En oversikt over jernbanelovgivningen med kommentarer er gitt på: www.sjt.no.

6.4 Om avvik og observasjoner

Tilsyn er en systematisk, uavhengig og dokumentert prosess for å fremskaffe objektive bevis og vurdere i hvilken grad bevisene oppfyller revisjonskriteriene. Tilsynsbevisene vil være grunnlaget for avvik og observasjoner.

Avvik er mangel på oppfyllelse av krav i eller i medhold av lov.

Observasjon er forhold som ikke er avvik, men som kan utvikle seg til det.

Vi forventer at virksomheten vurderer observasjoner og håndterer disse slik at de ikke utvikler seg til/bidrar til avvik.

6.5 Tilsynsrapport

Denne tilsynsrapporten beskriver de avvik som er avdekket, og de observasjoner som er registrert gjennom tilsynet.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering. Det vil si at tilsynsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med norsk jernbanelovgivning. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke.

Tilsyn er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket.

6.6 Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk

Statens jernbanetilsyn pålegger som hovedregel at virksomheten innen en tidsfrist identifiserer årsaken til avvikene, iverksetter tiltak både for å fjerne avvikene og årsakene til disse og å evaluere effekten av gjennomførte tiltak. Pålegg gis i et oversendelsesbrev der denne rapporten følger som vedlegg.

Tilsynet kategoriserer ikke avvik basert på alvorlighetsgrad. Virksomheten må selv vurdere alvorlighetsgrad og eventuelt behov for å prioritere gjennomføring av tiltak raskere enn frister tilsynet setter.

Der vi avdekker vesentlige mangler, vil vi vurdere å pålegge hele eller deler av virksomheten stanset eller trekke sikkerhetsattest/tillatelsen tilbake. Vår hjemmeside gir mer informasjon om [virkemiddelbruk](#).

6.7 Veiledning om oppfølging av avvik og pålegg

Vi har ofte erfart at det er krevende for virksomhetene å godtgjøre at pålegg om å rette avvik er tilfredsstillende oppfylt. Vi har derfor utarbeidet veiledere og tilbyr veiledning til virksomhetene for å gjøre oppfølgingsprosessen mindre krevende.

På tilsynets internettside finnes en veiledning om oppfølging av avvik: [Oppfølging av avvik og uønskede hendelser](#). Her beskrives bla. ulike metoder som kan benyttes for å fastsette årsaker til avvik og det er gitt eksempler på ulike måter å evaluere effekt av tiltak på.

På internettsiden finnes også en veiledning om gjennomføring og oppfølging av pålegg: [Gjennomføring og oppfølging av tilsyn](#). For å unngå krevende ekstraarbeid oppfordrer vi virksomheten til å lese avsnittet «*Oppfølging etter tilsyn*» nøye.

6.8 Fornøyd med gjennomføringen av tilsynet og rapporten?

SJT skal bidra til sikkerhet på jernbanen, og tilsynsaktiviteter er viktige virkemidler. Arbeidet krever mye personell og tid fra dem vi fører tilsyn med og oss. Det er viktig at tilsyn gjennomføres effektivt, med søkelys på det viktigste for sikkerheten.

Vi ønsker å være tydelige i vår kommunikasjon, og at tilsynsbesøk skal oppfattes som nyttig for sikkerhetsarbeidet. Vi ønsker derfor en vurdering av gjennomføringen av dette tilsynet og rapporten. Vår kontaktperson i virksomheten vil snart motta en epost-invitasjon til å svare på en elektronisk tilfredshetsundersøkelse. Den er ikke anonym, og kan besvares flere ganger og av flere personer. Vi ønsker flest mulige tilbakemeldinger om tilsynet.

Vi vil ikke svare direkte på vurderingene eller innspillene som kommer (med mindre vi blir bedt om det), men se trender og utvikling over tid og inkludere dette i vårt forbedringsarbeid.

Vedlegg 1 - Hjemmelstekster

Forskrift om gjennomføring av felles sikkerhetsmetode for overvåking som skal anvendes av jernbaneforetak, infrastrukturforvaltere og enheter med ansvar for vedlikehold (overvåkingsforskriften)

§ 1 jf. forordning (EU) 1078/2012 Artikkel 3 Overvåkingsprosess

1. Hvert jernbaneforetak, hver infrastrukturforvaltning og hver enhet med ansvar for vedlikehold
 - a) skal være ansvarlig for å gjennomføre overvåkingsprosessen som er fastsatt i vedlegget,
 - b) skal sikre at risikokontrolltiltak som gjennomføres av deres entreprenører, også overvåkes i samsvar med denne forordning. De skal derfor anvende overvåkingsprosessen som er fastsatt i vedlegget, eller gjennom kontraktmessige avtaler kreve at deres entreprenører anvender denne prosessen.

2. Overvåkingsprosessen skal omfatte følgende virksomhet:
 - a) utforming av strategi, prioriteringer og plan(er) for overvåking,
 - b) innsamling og analyse av opplysninger,
 - c) utarbeiding av en handlingsplan for tilfeller av uakseptabel, manglende overholdelse av kravene fastsatt i styringssystemet,
 - d) gjennomføring av handlingsplanen, dersom en slik plan er utarbeidet,
 - e) vurdering av effektiviteten av tiltakene i handlingsplanen, dersom en slik plan er utarbeidet,

Forskrift om sikkerhetsstyring for jernbanevirksomheter på det nasjonale jernbanenet (sikkerhetsstyringsforskriften)

§ 7-2. Oppfølging av jernbaneulykker og jernbanehendelser

Jernbanevirksomheten skal ha system for intern rapportering, registrering, granskning og analyse av jernbaneulykker, alvorlige jernbanehendelser og jernbanehendelser.

Jernbanevirksomheten skal undersøke og analysere jernbaneulykker, alvorlige jernbanehendelser og jernbanehendelser. Hendelsene skal analyseres både enkeltvis og i forhold til andre hendelser for å sikre at nødvendige tiltak identifiseres.

Tiltakene skal følges opp og effekten evalueres. Inntil nødvendige tiltak er iverksatt skal det ved behov gjennomføres kompensierende tiltak.